

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ
СТЕФАНИКА
Факультет управління
Кафедра менеджменту та бізнес-адміністрування

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СТРАХУВАННЯ

Освітня програма «Логістика»
Спеціальність **D3 «Менеджмент»**
Галузь знань **D Бізнес, адміністрування та право**

Затверджено на засіданні кафедри
менеджменту та бізнес-адміністрування
Протокол № 5 від «25» листопада 2025 р.

Івано-Франківськ, 2026-2027 н.р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура дисципліни
4. Теми практичних занять
5. Самостійна робота здобувачів освіти
6. Індивідуальне завдання
7. Методи навчання
8. Система оцінювання дисципліни
9. Неформальна та інформальна освіта
10. Інформація про підвищення кваліфікації викладачів
11. Контактна інформація
12. Політика навчальної дисципліни
13. Ресурсне забезпечення

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Страхування	
Освітня програма	Логістика	
Спеціалізація (за наявності)		
Спеціальність	D3 «Менеджмент»	
Галузь знань	D Бізнес, адміністрування та право	
Освітній рівень	Бакалавр	
Статус дисципліни	Вибіркова	
Курс / семестр	1/1	
Розподіл за видами занять та годинами навчання	<i>Денна форма навчання:</i> Лекції – 10 год. Практичні заняття – 20 год. Самостійна робота – 60 год.	<i>Заочна форма навчання:</i> Лекції – 4 год. Практичні заняття – 6 год. Самостійна робота – 80 год.
Мова викладання	українська	
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://test-d-learn.pnu.edu.ua/	

2. Опис дисципліни

Мета та цілі дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Страхування» є формування у студентів теоретичних знань, сучасного конструктивного мислення та вироблення практичних навичок щодо: застосування організаційних, правових, економічних та фінансових механізмів страхового захисту майнових інтересів юридичних і фізичних осіб в разі настання ризикових ситуацій; аналізу організаційно-правового та інституційного середовища функціонування страхового ринку; укладання страхових договорів у різних галузях страхування, за різними формами і видами страхування, співстрахування та перестрахування; визначення доходів, витрат та фінансових результатів діяльності страхових компаній, освоєння діючої практики оподаткування результатів їхньої діяльності; розрахунку основних показників фінансової стійкості страховиків. Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

Змістовний модуль 1. Теоретичні аспекти страхування

Змістовний модуль 2. Практичні аспекти організації та здійснення страхування в Україні

Відповідно до вимог освітньої програми студенти повинні **знати**:

- об'єктивну необхідності, сутності та ролі страхування в умовах ринкової економіки;
- характеристику організації страхового ринку та державного регулювання страхової діяльності;
- основні умови та порядок здійснення особистого страхування, страхування майна, страхування відповідальності та співстрахування і перестрахування;
- особливості фінансової діяльності страховиків;
- основні чинники, котрі забезпечують фінансову надійність та платоспроможність страхової компанії.

<p>Підготовлений фахівець повинен вміти: використовувати набуті знання на практиці:</p> <ul style="list-style-type: none"> - обґрунтувати необхідність, сутність та роль страхування в умовах ринкової економіки; - охарактеризувати організацію страхового ринку та державного регулювання страхової діяльності; - розрізняти та застосувати основні умови та порядок здійснення особистого страхування, страхування майна, страхування відповідальності та співстрахування і перестрахування; - аналізувати особливості фінансової діяльності страховиків; - ідентифікувати основні чинники, котрі забезпечують фінансову надійність та платоспроможність страхової компанії.
---

3. Структура дисципліни

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Тема 1. Сутність, принципи і роль страхування	<p>Розуміти необхідність страхового захисту на випадок шкоди, зумовленої ризиковими обставинами.</p> <p>Ознайомитись із поняттям страхування як економічної категорії.</p> <p>Розрізняти функції, суб'єкти і об'єкти страхування.</p> <p>Розуміти принципи страхової діяльності.</p> <p>Розуміти роль страхування у системі економічних відносин.</p>	Контрольні запитання, кейси, задачі, виконання завдань, підготовка мультимедійної презентації, завдання для самостійної роботи (тести).
2.	Тема 2. Класифікація страхування	<p>Розрізняти основні підходи до класифікації страхування.</p> <p>Розуміти класифікацію страхування за об'єктами.</p> <p>Розрізняти форми проведення страхування.</p> <p>Розуміти системи страхування та франшизи.</p>	Контрольні запитання, кейси, задачі, виконання завдань, підготовка мультимедійної презентації, завдання для самостійної роботи (тести).
3.	Тема 3. Страхові ризики та їх оцінка	<p>Розуміти поняття та економічну суть страхових ризиків.</p> <p>Розуміти класифікацію та оцінку ризиків у страхуванні.</p> <p>Ознайомитись із управлінням страховими ризиками</p>	Контрольні запитання, кейси, задачі, виконання завдань, підготовка мультимедійної презентації, завдання для самостійної роботи (тести).

4.	Тема 4. Страховий ринок	Ознайомитись із поняттям страхового ринку та його структурою. Розуміти роль страхових посередників на страховому ринку. Розуміти стан, проблеми і перспективи розвитку страхового ринку України.	Контрольні запитання, кейси, виконання завдань, підготовка мультимедійної презентації, завдання для самостійної роботи (тести).
5.	Тема 5. Страхова організація	Розуміти організаційні форми страховиків. Розуміти структуру страхових компаній. Ознайомитись із об'єднаннями страховиків та їхніми функціями.	Контрольні запитання, кейси, виконання завдань, підготовка мультимедійної презентації, завдання для самостійної роботи (тести).
6.	Тема 6. Державне регулювання страхової діяльності	Розуміти необхідність, мету та значення державного регулювання страхової діяльності. Розрізняти функції державного регулятора страхової діяльності. Ознайомитись із ліцензуванням страхової діяльності та контролем за її проведенням.	Контрольні запитання, кейси, виконання завдань, підготовка мультимедійної презентації, завдання для самостійної роботи (тести).
7.	Тема 7. Особисте страхування	Розуміти економічний зміст та класифікація особистого страхування. Ознайомитись із страхуванням життя. Ознайомитись із страхуванням від нещасних випадків. Ознайомитись із медичним страхуванням і його розвитком в Україні.	Контрольні запитання, кейси, задачі, виконання завдань, підготовка мультимедійної презентації, завдання для самостійної роботи (тести).
8.	Тема 8. Страхування майна	Розуміти майнове страхування: його економічний зміст, об'єкти та види. Розуміти основні умови та порядок страхування майна юридичних осіб. Ознайомитись із страхуванням транспортних засобів і вантажів. Розуміти особливості страхування майна сільськогосподарських підприємств. Ознайомитись із страхуванням майна фізичних осіб.	Контрольні запитання, кейси, задачі, виконання завдань, підготовка мультимедійної презентації, завдання для самостійної роботи (тести).
9.	Тема 9. Страхування відповідальності	Розуміти економічну суть, необхідність та особливості страхування відповідальності. Ознайомитись із страхуванням цивільної відповідальності власників транспортних засобів. Ознайомитись із страхуванням	Контрольні запитання, кейси, задачі, виконання завдань, підготовка мультимедійної презентації, завдання для самостійної

		<p>відповідальності перевізників.</p> <p>Ознайомитись із страхуванням професійної відповідальності.</p> <p>Ознайомитись із страхуванням відповідальності позичальника за непогашення кредиту.</p> <p>Ознайомитись із страхуванням відповідності за нанесення екологічних збитків (екологічне страхування).</p> <p>Розрізняти інші види страхування відповідальності.</p>	роботи (тести).
10.	Тема 10. Співстрахування та перестрахування	<p>Розуміти необхідність та значення перестрахування.</p> <p>Ознайомитись із сутністю перестрахування та його розвитком в Україні.</p> <p>Розрізняти методи перестрахування.</p> <p>Розрізняти форми проведення перестраховальних операцій.</p> <p>Розуміти співстрахування та механізм його застосування.</p>	Контрольні запитання, кейси, задачі, виконання завдань, підготовка мультимедійної презентації, завдання для самостійної роботи (тести).
11.	Тема 11. Доходи, витрати і фінансові результати страховика	<p>Розуміти особливості фінансово-економічної діяльності страховика.</p> <p>Розрізняти склад та економічний зміст доходів страховика.</p> <p>Розрізняти склад та економічний зміст витрат страховика.</p> <p>Ознайомитись із фінансовими результатами страховика.</p> <p>Розуміти оподаткування страховиків.</p>	Контрольні запитання, кейси, задачі, виконання завдань, підготовка мультимедійної презентації, завдання для самостійної роботи (тести).
12.	Тема 12. Фінансова надійність страховика	<p>Розуміти поняття фінансової надійності страховика,</p> <p>Ознайомитись із умовами забезпечення платоспроможності страховика.</p> <p>Ознайомитись із страховими резервами та порядком їх формування.</p> <p>Розуміти оцінка фінансового стану страховика.</p>	Контрольні запитання, кейси, задачі, виконання завдань, підготовка мультимедійної презентації, завдання для самостійної роботи (тести).

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	2	3
1.	Тема 1. Сутність, принципи і роль страхування	2
2.	Тема 2. Класифікація страхування	1
3.	Тема 3. Страхові ризики та їх оцінка	2
4.	Тема 4. Страховий ринок	1

5.	Тема 5. Страхова організація	2
6.	Тема 6. Державне регулювання страхової діяльності	1
7.	Тема 7. Особисте страхування	2
8.	Тема 8. Страхування майна	2
9.	Тема 9. Страхування відповідальності	2
10.	Тема 10. Співстрахування та перестрахування	1
11.	Тема 11. Доходи, витрати і фінансові результати страховика	2
12.	Тема 12. Фінансова надійність страховика	2
	Разом	20

5. Самостійна робота здобувачів

Самостійна робота здобувачів при вивченні дисципліни «Страхування» складається з різних її видів:

- 1) підготовка до аудиторних занять (лекцій, практичних занять);
- 2) самостійне поглиблене опрацювання тем навчальної дисципліни згідно з навчально-тематичним планом та проходження тестування за результатами опрацювання;
- 3) підготовка індивідуального проєкту.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	2	3
1.	Тема 1. Сутність, принципи і роль страхування	5
2.	Тема 2. Класифікація страхування	5
3.	Тема 3. Страхові ризики та їх оцінка	5
4.	Тема 4. Страховий ринок	5
5.	Тема 5. Страхова організація	5
6.	Тема 6. Державне регулювання страхової діяльності	5
7.	Тема 7. Особисте страхування	5
8.	Тема 8. Страхування майна	5
9.	Тема 9. Страхування відповідальності	5
10.	Тема 10. Співстрахування та перестрахування	5
11.	Тема 11. Доходи, витрати і фінансові результати страховика	5
12.	Тема 12. Фінансова надійність страховика	5
	Разом	60

6. Індивідуальне завдання

(виконується в межах самостійної роботи)

Індивідуальне завдання (виконується в межах самостійної роботи). Вивчення дисципліни «Страхування» передбачає обов'язкову підготовку індивідуального проєкту у формі у формі аналітично-практичного завдання, який охоплює всі теми навчальної дисципліни, складається із аналітичної та практичної частин. Номер завдання з аналітичної частини обирається відповідно до номера студента у списку групи. Вік страхувальника із практичної частини визначається шляхом додавання до віку застрахованої особи (18 років) двоцифрового числа (де перша цифра порядковий номер групи студента, а друга – порядковий номер студента у списку групи). Наприклад, п'ятий студент у списку 2 групи додасть до 18 років цифру 25. У разі наявності більше, ніж 5 груп на паралелі – четверта група починає відлік спочатку.

Завдання з аналітичної частини**Група 1**

1. Розробіть критерії вибору страховою компанією страхових агентів.
2. Розробіть інформаційне досьє страхувальника «лайфової» страхової компанії.
3. Розробіть інформаційне досьє страхувальника страхової компанії загальних видів страхування.
4. Розробіть опитувальний листі страхувальника «лайфової» страхової компанії.
5. Розробіть опитувальний лист страхувальника страхової компанії загальних видів страхування.
6. Розробіть вимоги та критерії обрання страховою компанією працівника на посаду страхового агента.
7. Розробіть вимоги та критерії обрання страховою компанією працівника на посаду аварійного комісара.
8. Розробіть вимоги та критерії обрання страховою компанією працівника на посаду сюрвейера.
9. Розробіть вимоги та критерії обрання страховою компанією працівника на посаду диспашера.
10. Розробіть вимоги та критерії обрання страховою компанією працівника на посаду аджастера.
11. Розробіть вимоги та критерії обрання страховою компанією працівника на посаду андеррайтера.
12. Складіть договір на страхування життя.
13. Складіть договір на страхування майна з фізичною особою.
14. Складіть договір на страхування майна з юридичною особою.
15. Опишіть не страхові відносини у сфері страхування
16. Проаналізуйте динаміку страхових платежів на страховому ринку України за останні три роки.
17. Проаналізуйте динаміку страхових виплат на страховому ринку України за останні три роки.
18. Проаналізуйте динаміку страхових резервів на страховому ринку України за останні три роки.
19. Проаналізуйте структуру страхових послуг на страховому ринку України за останні три роки.
20. Проаналізуйте стан вітчизняного перестрахового ринку за останні три роки.
21. Проаналізуйте стан вітчизняного страхового ринку за останні три роки.
22. Розробіть елементи бізнес-плану страховика.
23. Проаналізуйте фінансові результати страхової компанії, що спеціалізується на страхуванні життя за останні три роки.
24. Проаналізуйте фінансові результати страхової компанії, що спеціалізується на ризикових видах страхуванні за останні три роки.
25. Проаналізуйте умови страхування життя, що пропонують провідні страхові компанії на страховому ринку України сьогодні.
26. Проаналізуйте умови «автокаско», що пропонують провідні страхові компанії на страховому ринку України сьогодні.
27. Проаналізуйте сучасний рейтинг страховиків України, що спеціалізуються на страхуванні життя.
28. Проаналізуйте сучасний рейтинг страховиків України, що спеціалізуються на ризикових видах страхування.
29. Проаналізуйте динаміку страхування майна на страховому ринку України за останні три роки.
30. Проаналізуйте динаміку страхування відповідальності на страховому ринку України за останні три роки.

Група 2

1. Складіть порівняльну таблицю «каско» та «карго» страхування.

2. Складіть структурно-логічну схему відносин між основними суб'єктами страхування відповідальності.
3. Складіть порівняльну таблицю цивільної та адміністративної відповідальності.
4. Складіть порівняльну таблицю співстрахування та перестрахування.
5. Складіть порівняльну таблицю пропорційного та непропорційного перестрахування.
6. Складіть порівняльну таблицю факультативного та облігаторного перестрахування.
7. Складіть порівняльну таблицю факультативного та факультативно-облігаторного перестрахування.
8. Складіть порівняльну таблицю облігаторного та факультативно-облігаторного перестрахування.
9. Схематично зобразіть процес перестрахування ризику.
10. Схематично зобразіть процес формування доходів страховика.
11. Схематично зобразіть процес формування витрат страховика.
12. Складіть порівняльну таблицю різних видів доходів страховика.
13. Складіть порівняльну таблицю різних видів витрат страховика.
14. Складіть порівняльну таблицю різних видів резервів страховика.
15. Складіть порівняльну таблицю оподаткування доходів з ризикового страхування та страхування життя.
16. Схематично зобразіть порядок формування фінансових результатів страховика, що спеціалізується на страхуванні життя.
17. Схематично зобразіть порядок формування фінансових результатів страховика, що спеціалізується на ризикових видах страхування.
18. Схематично зобразіть напрями використання прибутку страховика, що спеціалізується на ризикових видах страхування.
19. Схематично зобразіть напрями використання прибутку страховика, що спеціалізується на страхуванні життя.
20. Складіть порівняльну таблицю правил (умов) страхування та умов страхового договору.
21. Опишіть спільні та відмінні риси брутто-премії та нетто-премії.
22. Опишіть відмінності розрахунку страхових тарифів у різних галузях страхування.
23. Опишіть спільні та відмінні риси європейської та української класифікації страхування.
24. Опишіть вплив попиту на страхові послуги на розмір страхового тарифу.
25. Опишіть вплив пропозиції на страхові послуги на розмір страхового тарифу.
26. Опишіть спільні та відмінні риси понять «страхового ризику» та «страхового випадку».
27. Опишіть особливості формування фінансових ресурсів страховика.
28. Розробіть план рекламних заходів нового страхового продукту.
29. Розробіть план рекламних заходів існуючого популярного страхового продукту.
30. Розробіть план рекламних заходів існуючого непопулярного страхового продукту.

Група 3

1. Складіть порівняльну таблицю страхування та лотереї.
2. Складіть порівняльну таблицю накопичувального страхування та банківського вкладу.
3. Складіть порівняльну таблицю переваг та недоліків накопичувального страхування та банківського вкладу.
4. Складіть структурно-логічну схему відносин між основними суб'єктами страхування.
5. Складіть структурно-логічну схему відносин між основними суб'єктами перестрахування.
6. Складіть структурно-логічну схему відносин між основними суб'єктами співстрахування.
7. Складіть порівняльну таблицю переваг та недоліків страхування та перестрахування.
8. Зобразіть класифікацію страхування за формами здійснення у вигляді схеми.
9. Зобразіть класифікацію страхування за об'єктами у вигляді схеми.

10. Складіть порівняльну таблицю переваг та недоліків обов'язкового та добровільного страхування.
11. Складіть порівняльну таблицю особистого та майнового страхування.
12. Складіть порівняльну таблицю особистого страхування та страхування відповідальності.
13. Складіть порівняльну таблицю майнового страхування та страхування відповідальності.
14. Зобразіть класифікацію ризиків у різних видах страхування у вигляді схеми.
15. Зобразіть структуру страхового тарифу у вигляді схеми.
16. Складіть порівняльну таблицю факторів, що впливають на розмір страхового тарифу в особистому та майновому страхуванні.
17. Складіть порівняльну таблицю факторів, що впливають на розмір страхового тарифу в майновому страхуванні та страхуванні відповідальності.
18. Складіть порівняльну таблицю факторів, що впливають на розмір страхового тарифу в особистому страхуванні та страхуванні відповідальності.
19. Зобразіть структуру страхового ринку України у вигляді схеми.
20. Зобразіть інфраструктуру страхового ринку України у вигляді схеми.
21. Складіть порівняльну таблицю особливостей функціонування страхових компаній, що спеціалізуються на страхуванні життя та страхових компаній загальних видів страхування.
22. Зобразіть у вигляді схеми оптимальну організаційну структуру управління «лайкової» страхової компанії.
23. Зобразіть у вигляді схеми оптимальну організаційну структуру управління страхової компанії, що спеціалізується на загальних видах страхування.
24. Зобразіть у вигляді схеми оптимальну організаційну структуру управління «лайфовой» страхової компанії з розгалуженою мережею відокремлених підрозділів.
25. Зобразіть у вигляді схеми оптимальну організаційну структуру управління страхової компанії, що спеціалізується на загальних видах страхування з розгалуженою мережею відокремлених підрозділів.
26. Складіть порівняльну таблицю стратегічних та тактичних цілей страхової компанії.
27. Зобразіть ієрархію завдань новоствореної страхової компанії за їх важливістю.
28. Складіть порівняльну таблицю діяльності страхових агентів та страхових брокерів.
29. Зобразіть вплив внутрішніх та зовнішніх факторів розвитку страхового ринку України у вигляді схеми.
30. Складіть агентську угоду з фізичною особою на здійснення страхової діяльності від імені страховика.

Практична частина.

Для чоловіка віком 18 (+номер групи (перша цифра) та номер студента у журналі групи (друга цифра)) років, що має договір страхування життя на 5 років визначте:

1) вірогідність:

- прожити ще один рік;
- померти протягом наступного року життя;
- прожити ще два роки;
- померти протягом наступних двох років;
- померти у віці 70 років;

2) одноразову нетто-ставку на 100 грн. страхової суми на дожиття та на випадок смерті, якщо норма дохідності 7%

Таблиця смертності

Вік, x	Чоловіки		Жінки	
	Кількість осіб, що дожили до віку x	Кількість осіб, що вмирає при переході від x віку до $x+1$ віку (l_x)	Кількість осіб, що дожили до віку x	Кількість осіб, що вмирає при переході від x віку до $x+1$ віку (d_x)

A	B	C	D	E
20	94774	186	96116	66
21	94588	205	96050	69
22	94383	221	95981	71
23	94162	235	95910	73
24	93989	250	95834	75
25	93702	266	95753	78
26	93441	282	95667	81
27	93074	298	95578	85
28	92789	315	95480	89
29	92507	333	95390	94
30	92216	352	95337	101
31	91864	372	95236	108
32	91492	389	95128	116
33	91103	406	95012	125
34	90697	422	94887	135
35	90275	440	94752	147
36	89835	462	94605	159
37	89373	492	94446	172
38	88881	529	94274	185
39	88352	573	94089	199
40	87779	622	93890	214
41	87157	671	93676	231
42	86486	719	93445	249
43	85767	762	93196	270
44	85005	801	92926	292
45	84204	840	92634	316
46	83364	881	92318	341
47	82483	929	91977	367
48	81554	985	91610	394
49	80569	1050	91216	424
50	79519	1121	90792	459
51	78398	1193	90333	500
52	77205	1264	89833	548
53	75941	1332	89285	601
54	74609	1397	88684	656
55	73212	1462	88028	709
56	71750	1532	87319	756
57	70218	1610	86563	795
58	68808	1695	85768	831
59	66913	1783	84937	869
60	65130	1870	84068	919
61	63260	1949	83149	992
62	61311	2021	82157	1083
63	59290	2089	81074	1189
64	57201	2153	79885	1305
65	55048	2217	78580	1430
66	52831	2277	77150	1561
67	50554	2333	77589	1700
68	48221	2385	73889	1845
69	45836	2431	72044	1997
70	43405	2470	70043	2153

7. Методи навчання

За характером пізнавальної діяльності, при вивченні дисципліни «Страхування» використовуються наступні методи навчання.

Методи навчання	Характеристика
Наочні методи навчання	Ґрунтуються на візуальному сприйнятті інформації (читання лекцій та підготовка практичних завдань із використанням мультимедійних презентацій, демонстрація тематичних відеороликів).
Інтерактивні методи навчання	Ґрунтуються на принципі зворотного зв'язку, коли здобувач освіти отримує відповіді, зауваження та поради щодо певної проблематики від викладача чи одногрупників; коли здобувачі освіти взаємодіють між собою, а викладач виступає координатором та наставником, а також стежить за дотриманням навчальних та етичних норм. Серед інтерактивних методів навчання використовуються: відповіді на запитання та опитування думок здобувачів освіти, кейс-стаді, дискусії, мозковий штурм, ігровий метод.
Практичні методи навчання	Передбачають виконання практичних завдань. Серед практичних методів навчання використовуються практичні роботи, вправи, написання есе.
Інноваційні методи навчання	Поєднують інтерактивні та комп'ютерні технології. інноваційних методів навчання використовуються: компетентнісний метод (спрямований на розвиток професійних навичок, вмій та якостей здобувачів освіти), проєктно-дослідницький метод (спрямований на вирішення проблемного питання через розвиток пошукових та аналітичних якостей здобувачів освіти, а також навичок командної роботи), використання інформаційно-комунікаційних технологій та діджитал-інструментів. Програми і сервіси, які використовуються: сервіси та програмні продукти від Microsoft, інструменти Google, графічні редактори Crello та Canva, хмарне презентаційне програмне забезпечення Prezi, конструктор лендінгових сторінок of.ua, Diagrams.net, Kahoot, Mentimeter, QR Генератор, Cutt.ly.
Методи дистанційного навчання	Ґрунтуються на використанні інформаційних технологій, в т.ч. університетської авторської системи дистанційного навчання, платформ для організації відеоконференцій: Zoom Video Communications, Google Meet, Cisco Webex.

8. Система оцінювання дисципліни

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті за виступ та виконання письмового завдання студентом. Передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми під час роботи на практичних заняттях та набутих професійних навичок під час виконання практичних завдань.

Оцінювання відповідей здобувачів освіти на практичних заняттях відбувається згідно навчального розкладу за 100 бальною шкалою. Вага оцінки за кожен вид навчальної роботи та відповідну тему відображена у таблиці. Максимальна кількість балів, яку здобувач освіти може отримати за виконання завдань на практичних заняттях складає 25 балів.

Накопичування балів під час вивчення дисципліни

Вид навчальної роботи	№ теми												Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Практичне заняття (опрацювання завдання)	2	1	1	1	2	1	2	2	2	1	1	2	18
Самостійна робота (тестування з теми)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	12
Самостійна робота (індивідуальний проєкт)													70
Максимальна к-ть балів													100

Критерії поточного оцінювання:

«90-100 балів» – здобувач вищої освіти в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей (в т. ч. у вигляді мультимедійних презентацій), глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу.

«70-89 балів» – здобувач вищої освіти достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей (в т. ч. у вигляді мультимедійних презентацій), в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.

«50-69 балів» – здобувач вищої освіти в цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей (в т. ч. у вигляді мультимедійних презентацій), але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.

«Менше 50 балів» – здобувач вищої освіти не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності.

Додаткові бали до поточного контролю здобувач освіти може отримати, пройшовши навчальний курс у вигляді неформальної освіти з отриманням сертифікату в межах предмету вивчення дисципліни протягом навчального семестру, взявши участь у науковому, освітньому чи прикладному проєкті, який відповідає предмету дисципліни чи підготувавши дайджест (добір уривків з різних джерел на певну тематику). У форматі дайджестів можна зробити системний аналіз будь-якого теоретичного положення, розкрити різні точки зору на будь-яку проблему, тему, питання та зробити узагальнюючі висновки:

2 бали – нараховується здобувачам освіти, які пройшли навчальний курс у вигляді неформальної освіти з отриманням сертифікату в межах предмету вивчення дисципліни протягом навчального семестру.

2 бали – нараховується здобувачам освіти, які взяли участь у науковому, освітньому чи прикладному проєкті, який відповідає предмету дисципліни.

1 бал – нараховується здобувачам освіти, які підготували дайджест на певну тематику в межах вивчення дисципліни.

Також за рішенням кафедри менеджменту та бізнес-адміністрування здобувачам освіти, які брали участь у науково-дослідній роботі (роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій), а також були учасниками олімпіад, конкурсів, можуть присуджуватися додаткові бали згідно «[Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника](#)» (введено в дію наказом ректора №309

від 19 травня 2023 р.) (див. ст. 4).

Ознайомитися із положенням можна за посиланням: <https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf>

Контроль за самостійну роботу.

Самостійна робота здобувачів освіти передбачає:

1. Тестування.
2. Підготовка індивідуального проєкту.

Тестовий контроль. Студент опрацьовує питання, що призначенні для самостійного вивчення і для контролю проходить тестування в системі дистанційного навчання (d-learn.pnu.edu.ua) (дві спроби – кращий результат).

Оцінювання за кожен тестовий контроль здійснюється за 100 бальною шкалою. Вага оцінки за відповідну тему відображена у таблиці вище. Максимальна кількість балів, яку здобувач освіти може отримати за тестовий контроль складає 15 балів.

Підготовка індивідуального проєкту.

Вивчення дисципліни передбачає обов'язкову підготовку індивідуального проєкту. Оцінювання індивідуального проєкту здійснюється за 100 бальною шкалою. Максимальна кількість балів за індивідуальний проєкт складає 10 балів. Сума балів за індивідуальний проєкт розраховується за наступною формулою:

$$y = x * 10 / 100$$

де x – кількість балів, яку отримав здобувач вищої освіти (за 100-бальною шкалою),

Метою підготовки індивідуального проєкту є закріплення теоретичних знань і практичних навичок з дисципліни.

Критерії оцінювання індивідуального проєкту:

«90-100 балів» – індивідуальний проєкт виконано на високому рівні, вирішено усі поставлені завдання. Під час усного захисту проєкту здобувач освіти проявив повне володіння матеріалом та свій виступ супроводжував мультимедійною презентацією.

«70-89 балів» – індивідуальний проєкт містить деякі незначні помилки та суперечні питання, які можуть бути виправлені письмово, або захищені усно. Під час усного захисту проєкту здобувач освіти проявив достатнє володіння матеріалом та свій виступ супроводжував мультимедійною презентацією.

«50-69 балів» – індивідуальний проєкт містить незначні помилки та суперечні питання, які можуть бути виправлені письмово, або захищені усно, проте сам проєкт не містить всебічного аналізу, а поставлені питання вирішені не повністю. Під час усного захисту проєкту здобувач освіти проявив загальне володіння матеріалом та свій виступ супроводжував мультимедійною презентацією.

«Менше 50 балів» – індивідуальний проєкт не відповідає поставленим завданням, допущені суттєві помилки та неточності.

Підсумковий семестровий контроль являє собою підсумкове оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти за семестр, що з даної дисципліни здійснюється у формі екзамену. Підсумковий семестровий контроль оцінюється від 0 до 100 балів і переводиться у національну шкалу та шкалу ЄКТС.

Оцінювання за екзамен відбувається у 100-бальній шкалі, отримана оцінка сходиться на ваговий коефіцієнт 0,5. Оцінка за екзамен формується із суми відповідей здобувачів освіти (максимум 50 балів):

- 1) 1 теоретичне запитання (15 балів);
- 2) знання дефініції (5 балів);
- 3) розв'язування практичних завдань (30 балів: 3 практичних завдань по 10 бали кожен)

В умовах дистанційного навчання ідентифікація здобувача вищої освіти відбувається з використанням програми Zoom і екзамен складається через виконання тільки письмової компоненти (30 тестових питань у системі дистанційного навчання університету (d-learn.pnu.edu.ua) (максимум 50 балів).

Повторне складання екзаменів допускається не більше двох разів з кожної дисципліни: один раз викладачеві (талон №2) тестування в системі дистанційного навчання

+ усне опитування відповідно до програмових вимог, другий – комісії (талон №3) реалізується виключно у тестовій формі з використанням організаційно-технологічних процесів.

Якщо студент не склав навчальну дисципліну за талоном 3, дозволяється повторне вивчення навчальної дисципліни впродовж наступного семестру (планується за рахунок власного часу студента і не фінансується з бюджетних коштів). [Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника](#) (введено в дію наказом ректора №309 від 19 травня 2023 р.)

Ознайомитися із положенням можна за посиланням: <https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf>

Шкала оцінювання для екзамену

Університетська	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
80-89	B	добре
70-79	C	
60-69	D	задовільно
50-59	E	
25-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-24	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

9. Неформальна та інформальна освіта

Рекомендовані курси:

Prometheus / Управління фінансами для власників і керівників / <https://prometheus.org.ua/prometheus-plus/finance-management-leaders/>
 Prometheus / Фінанси для нефінансистів / <https://prometheus.org.ua/prometheus-free/finance-for-beginners/>
 Udemy / Fundamentals of Insurance – 1 / <https://www.udemy.com/course/fundamentals-of-insurance/>
 Udemy / Fundamentals of Insurance – 2 / <https://www.udemy.com/course/fundamentals-of-insurance-2/>
 Coursera / Foundations of Insurance / <https://www.coursera.org/learn/foundations-of-insurance>
 Coursera / Управління ризиками / <https://www.coursera.org/specializations/risk-management>

10. Інформація про підвищення кваліфікації викладачів

Викладач	Різновид підвищення кваліфікації
Томашевська Антоніна Василівна	1. Херсонський державний університет, свідоцтво № 21-22/394, тема: “Організація освітнього процесу в умовах дистанційного навчання з використанням сучасних освітніх технологій при викладанні фахових дисциплін спеціальностей “Публічне управління та адміністрування” та “Менеджмент”, обсяг: 6 кредитів ЄКТС (180 год.), 5.07.2023р. 2. Департамент інфраструктури, житлової та комунальної політики Івано-Франківської міської ради, довідка № 189/24-15/23в від 09 грудня 2022 року, тема: «Публічне управління та адміністрування: сучасні виклики та перспективи розвитку», обсяг: 2 кредити ЄКТС (60 год.) 3. Міністерство цифрової трансформації України, сертифікат № EU-

	<p>22-23/1-079, тема: ""Інноваційне підприємство та управління стартап-проектами", 13.01.2023 р., обсяг: 50 годин (1,8 ЄКТС)</p> <p>4. Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, свідоцтво СЕ22 № 1087, тема: «Педагогіка партнерства: техніки зворотнього зв'язку у форматі дистанційного/очного навчання», 31.01.2022 р., обсяг 30 годин (1,0 ECTS)</p> <p>5. Стажування в Національному університеті «Львівська політехніка», свідоцтво про підвищення кваліфікації (стажування) № 1281 від 09.05.2025 р., тема: «Оптимізація логістичних процесів та прийняття управлінських рішень в умовах сучасного бізнес-середовища», обсягом 6 кредитів ЄКТС, 180 год., термін стажування: з 03.03.2025 р. по 15.04.2025 р.</p>
--	---

11. Контактна інформація

Кафедра	<div style="display: flex; align-items: flex-start; gap: 10px;"> <div style="text-align: center;"> <p>Кафедра менеджменту та бізнес- адмініструванням, Факультет управління, Івано-Франківськ, вул. Шевченка, 57, каб. 110 б (вхід з вул. Чорновола)</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>+380505628764</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>https://kmba.cnu.edu.ua/</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>kmba@pnu.edu.ua</p> </div> </div> <p>Сторінки в соцмережах:</p> <div style="display: flex; align-items: center; gap: 10px;"> <div style="text-align: center;"> <p>https://surl.lu/uydscl</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>https://www.instagram.com/kafedra_mba/</p> </div> </div>
Викладачі	<div style="text-align: center;"> </div> <p>Томашевська Антоніна Василівна кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри менеджменту та бізнес-адміністрування, бізнес-тренер „Школи бізнесу та менеджменту”.</p>

Контактна інформація викладачів	 +38 (050) 5628764 antonina.tomashevsk@cnu.edu.ua <p>Робочі години: Пн-Пт – 8:30 – 17:00</p>
---------------------------------	---

12. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	<p>Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора №530 від 27 вересня 2022 р.) Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2024/02/34-04-kodeksu-chesti-prykarpatskoho-natsionalnoho-universytetu-imeni-vasyliya-stefanyka.pdf • Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора №529 від 27 вересня 2022 р.) Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2024/02/34-03-polozhennia-pro-komisiiu-z-pytan-etyky-ta-akademichnoi-dobrochesnosti.pdf • Положення про запобігання академічному плагіату та інших видів академічної нечесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора №529 від 27 вересня 2022 р.) Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/11/34-06_2022-polozhennia-pro-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu-ta-inshym-porushenniam-akademichnoi-dobrochesnosti-1.pdf • Положення про запобігання академічному плагіату у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. (введено в дію наказом ректора №529 від 27 вересня 2022 р.) Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2024/02/34-05-polozhennia-pro-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu.pdf • Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Ознайомитися можна за посиланням:
--------------------------	---

	<p>https://cnu.edu.ua/wp-content/uploads/2025/01/sklad-komisii-z-pytan-etyky-ta-akademichnoi-dobrochesnosti-prykarpatськоho-natsionalnoho-universytetu-imeni-vasylia-stefanyka.pdf</p> <ul style="list-style-type: none"> Лист МОН України «До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності». Ознайомитися можна за посиланням: https://cnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/05/1_9-263.pdf
Пропуски занять (відпрацювання)	<p>Можливість і порядок відпрацювання пропущених здобувачем освіти занять регламентується Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора №309 від 19 травня 2023 р.)</p> <p>Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf</p>
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	<p>У разі виконання завдання здобувачем освіти пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, оцінка за завдання – «незадовільно», відповідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора №309 від 19 травня 2023 р.)</p> <p>Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf</p>
Невідповідна поведінка під час заняття	<p>Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність (див. вище) та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти (студента) «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.10 «Порядок поновлення, переведення, відрахування здобувачів освіти» «Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №572 від 03 липня 2025 р.)</p> <p>Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/polozhennia-pro-orhanizatsiiu-osvitnoho-protsesu-ta-rozrobku-osnovnykh-dokumentiv-z-orhanizatsii-osvitnoho-protsesu.pdf</p>

Неформальна освіта	<p>Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується « Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора №672 від 24.11.2022)</p> <p>Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.33_2022-polozhennia-pro-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-osvity-v-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasylia-stefanyka.pdf</p>
--------------------	--

13. Ресурсне забезпечення

1. Сайт дистанційного навчання. URL : <https://test-d-learn.pnu.edu.ua/>
2. Податковий кодекс України - [URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text)
3. Закон України «Про інвестиційну діяльність» - URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12#Text>
4. Закон України «Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів» - URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3720-20#n781>
5. Закон України «Про страхування» - URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20#Text>
6. Закон України «Про тваринний світ» - URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2894-14>
7. Закон України «Про особливості регулювання діяльності юридичних осіб окремих організаційно-правових форм у перехідний період та об'єднань юридичних осіб». <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4196-20#Text>
8. Балян А. В. Реалізація інноваційних інструментів розвитку аграрного страхування у світі / А. В. Балян, І. Ю. Гришова, М. Ю. Щербата // Бізнес Інформ. - 2021. - № 7. - С. 31-36. - URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_230021_7_5
9. Баранова В. Г. Ефективний механізм страхування: методичні підходи до оцінювання / В. Г. Баранова // Вісник соціально-економічних досліджень. - 2021. - № 1. - С. 127-134. - URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vsed_2021_1_12
10. Березюк, В. О. (2025). Оцінювання ефективності digital-інструментів у просуванні послуг онлайн-страхування в Україні. *Актуальні питання економічних наук*, (14). Березька К., Кнейслер О., Спасів Н., Кулина Г. Інформаційна технологія прогнозування фінансових результатів страхових компаній. *Ukrainian Journal of Information Technology*. 2021. Vol. 3. No 2. P. 87-93.
11. Гузела І. Моделювання сценаріїв оподаткування результатів діяльності страховиків України. *Світ фінансів*. 2021. № 3 (68). С. 101-114. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/44427/1/%D0%93%D0%A3%D0%97%D0%95%D0%9B%D0%90.PDF>.
12. Дмитришин М.В., Данилюк М.М. Проблеми та перспективи розвитку автотранспортного страхування в Україні / Економіка та управління підприємствами в умовах глобалізації: тенденції та перспективи розвитку. Полтава: ПП “Астрая”, 2024. с. 70-91.
13. Дмитришин М.В., Дмитришин Р.І., Русин Р.С. Страхування: Навчальний посібник. – Івано-Франківськ, НАІР, 2024. – 272 с.
14. Журавка О. С., Бухтіарова А. Г., Пахненко О. М. Страхування : навч. посіб. Суми : Сумський державний університет, 2020. 350 с.
15. Качула С., Лисяк Л., Ляшевський Я. Аналіз формування доходу і розподілу прибутку страхових компаній (на прикладі АК “Страхова група “ТАС”). *Агросвіт*. 2021. № 1-2. С. 12-19. 6.

16. Кисільова І., Величко А. Оцінка фінансової надійності страхової організації. *Економіка та суспільство*. 2021. Вип. 28. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/471/453>.
17. Куцик П. О., Сороківський В. М., Кузьма Х. В. Статистичні підходи до оцінювання величини фінансових ресурсів страхових компаній. *Вісник Львівського торговельно-економічного університету. Економічні науки*. 2022. № 66. С. 5-9. URL: <http://journals-lute.lviv.ua/index.php/visnyk-econom/article/view/1072/1014>.
18. Ломоносов Д. (2025). Стратегічні орієнтири та перспективи розвитку страхування фінансових ризиків в Україні. *Європейський науковий журнал Економічних та Фінансових інновацій*, 3(17), 431-440.
19. Назаренко, Я. Я., Горобінська, І. В., Бабич, Л. М., Гуцалюк, О. І., & Наконечна, С. А. (2025). Страхування кредитних ризиків у банках: стратегії та методи управління. *Актуальні питання економічних наук*, (12).
20. Прокопчук О. Т., Цимбалюк Ю. А., Мельник К. М. Інвестиційна діяльність страхових організацій в Україні. *Інвестиції: практика та досвід*. 2021. № 16. С. 5-12.
21. Розвадовська Л.Б., Дмитришин М.В. Державна підтримка формування і розвитку інституцій, які займаються страховою діяльністю / Створення інформаційного пункту підприємця У територіальних громадах / Збірник тез доповідей науково-практичної конференції «Ключові результати сучасної науки», 22 лютого 2022 р. – Івано-Франківськ: НАІР, - 2022. - С. 184-186.
22. Сосновська О. О. Страхування : навч. посіб. К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2021. 328 с.
23. Страхування: лабораторний практикум / [Н. В. Приказюк та ін.]. - 5-е вид., перероб. і допов. - Київ : Ямчинський О. В. [вид.], 2024. - 181 с.
24. Страхування. Опорний конспект лекцій [Текст] / [Н. В. Приказюк та ін.]. - Київ : Компринт, 2024. - 147 с.
25. Страхування : навч. посіб. / Т. Є. Терещенко, Л. О. Заволока, О. Б. Пономарьова; Ун-т мит. справи та фінансів. Дніпро : Ун-т мит. справи та фінансів, 2020. 220 с.
26. Alekseyenko, L., Tulai, O., Dmytryshyn, M., Stetsko, M., Kvasnytsia, O., Vilchynskiy, V. (2024). Information Assistance for Regulation of Financial Market Business Intelligence in the Context of Global Reset. In: Hamdan, A. (eds) *Achieving Sustainable Business Through AI, Technology Education and Computer Science. Studies in Big Data*, vol 163. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-031-73632-2_58
27. Aleskerova Yu., Rachok V. Analysis of the insurance company's financial status assessment. *The scientific heritage*. 2020. № 43. С. 3-11.
28. Balasubramanian R., Libarikian A., McElhane D. (2021). Insurance 2030 – the impact of AI on the future of insurance. URL: <https://www.mckinsey.com/industries/financialservices/our-insights/insurance-2030-the-impact-of-ai-on-the-future-of-insurance>.
29. Bellando J.-L. Assessing the financial health of insurance undertakings to protect the insured from the risks to which these firms are exposed: Solvency rules. URL: <https://www.oecd.org/finance/insurance/1857594.pdf>.
30. Kuzieva N. R., Ashurova N. B., Ollokulova F. M. (2020). Business processes in the insurance system and their features. *International Journal of Advanced Science and Technology*. Vol 29. № 7. pp. 7908-7913. URL: <https://tsue.scienceweb.uz/index.php/archive/article/view/2888/2015>.
31. Tulai, O., Alekseyenko, L., Dmytryshyn, M., Yatsukh, R., Zapolskyi, O., Bilan, O. (2025). Adaptive Information of the Financial System to the Challenges of Global Uncertainty. In: Hamdan, R.K. (eds) *Tech Fusion in Business and Society . Studies in Systems, Decision and Control*, vol 234. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-031-84636-6_14